

CHYTRÁ PRINCEZNA
ANEB DOBROZRUŽSTVÍ PRINCEZNY ŠIKULKY

Mademoiselle de L'Héritier

Z francouzského originálu přeložila Kamila Pinková, 2017

Vážené paní komtese de Murat

Vy umíte vyprávět ty nejkrásnější veršované povídky nejlépe ze všech lidí na světě, ve verších libozvučných a přirozených. Chtěla bych vám, krásná komteso, nyní něco vyprávět já. Nicméně nevím, zda vás toto vyprávění potěší, mám dnes náladu jako Měšťan Šlechtic, nechci vám vyprávět ani verše, ani prózu, žádná honosná slova, žádné přikrášlování, žádné rýmy. Prostý styl mi sedí nejlépe. Zkrátka a dobře vyprávění přirozené, prosté jako naše řeč, které v sobě nese morální ponaučení.

Mé vyprávění je takových ponaučení plné, a tím by se vám mohlo zalíbit. Je postaveno na dvou příslovích, nikoliv jen na jednom. Přísloví jsou dnes módní, vy je máte ráda a já je s radostí použiji. Dozvíte se v ní, jak naši předci dobře věděli, že lenost nás zavede do mnoha potíží aneb, jak říkali oni, *Zahálka je matkou neřesti*. A také se vám bude líbit, jak vás přesvědčí o tom, že je třeba mít se neustále na pozoru. Už zajisté tušíte, že mám na mysli *Opatrnost je matkou jistoty*.

Láska nikdy nevyhrává
když nejsou srdce čistá, pravá
Vy, kdo máte strach z proradné lsti
to váš rozum před změknutím chrání
krásky, vaše srdce zjistí
pokud váš duch nezahálí.
A když přece jen se zamilujete
dejte si alespoň pozor at' nepropadnete
kouzlu neznámého intrikána
kterého vaše srdce vybralo sobě za pána
Dejte pozor na mladé jinochy
kteří se potloukají uličkami
a neumí než koketovat se ženami
falešnou láskou vzdychají
Dejte pozor na lichotníky
odhalte co v nitru tají
vždyť otočí se za každou sukni

na každou používají stejné triky
Dejte pozor na vášnivé milence
kteří vzplanou hned po chvílince
a planoucí vášně slibují dívence
vysmějte se té přísaze marnivé
aby vztah byl to pravé
nějaký čas potřebuje
Mějte klidně v chlapci zalíbení
však vaše hrdost ať neztrácí hodnotu
Teprve po jeho prověření
budete mít klid a jistotu

Podívejte, madam! Omylem jsem složila pár veršů! Místo toho, abych se držela stylu panu Jordána, rýmovala jsem jako Quinault! Musím se rychle vrátit k zamýšlenému prostému stylu, aby na mě neulpěla část zášti, kterou k tomu milému mravokárci někteří chovají, a aby mě neobvinili, že od něj opisuji a ničím jeho dílo, stejně jako to dělá každý den spousta nelítostných autorů.

Za časů prvních křížových výprav se jeden král z nějakého evropského království rozhodnul odjet bojovat proti bezvěrcům v Palestině. Před odjezdem na dalekou cestu se postaral o záležitosti svého království tak dobře a jeho vedení svěřil ministru tak schopnému, že se v tomto ohledu nemusel o nic obávat. Král se ze všeho nejvíce strachoval o svoji rodinu. Svoji ženu **K**rálovnu ztratil teprve nedávno. Syna mu nezanechala, ale zato byl otcem tří princeznic na vdávání. Jejich pravá jména neznám, vím však, že za těchto starých dobrých časů dávali prostí lidé šlechtě přezdívky odpovídající jejich kladným či záporným vlastnostem. Nejstarší z princezen říkali Nedbalka, druhé Žvanilka a třetí Šikulka. Tato jména pravdivě vypovídala o charakteru tří sester.

Nikdo nikdy neviděl dívku lhostejnější, než byla Nedbalka. Nikdy nebyla vzhůru dříve než před jednou hodinou odpolední, do kostela ji tahali, tak jak z postele vstala: rozčuchanou, šaty rozvázané a bez pásku a obvykle jeden pantoflíček takový, druhý onaký. Během dne se sice podařilo ji upravit, ale nikdy se nenechala přemluvit, aby si přezula pantoflíčky – nesmírně ji totiž unavovalo obout se do střevíčků. Když se najedla, odebrala se Nedbalka do svého pokoje, kde zůstala až do večera. Zbytek svého volného času, až do půlnoci, trávila hraním a mlsáním. Poté trvalo tak dlouho ji odstrojit, jako ji nastrojit, nikdy tedy nešla spát dříve než za svítání.

Žvanilka si žila úplně jinak. Tato princezna byla velice čilá a sama sobě věnovala jen setinku času. Měla neúprosnou potřebu mluvit, dokonce tak velkou, že měla pusou otevřenou od chvíle, kdy se probudila až po okamžik, kdy usnula. Zнала špatná manželství, milostné románky a pletky nejen dvořanů, ale i těch nejnepatrnějších měšťanů. Měla přehled o všech ženách, které doma manžilkovi sem tam něco štípaly, jen aby si mohly dovolit nové šperky, a také věděla přesně, kolik si vydělá dvorní dáma té či oné komtesy či majordomus toho či onoho markýze. Aby se to všechno dozvěděla, naslouchala svojí chůvě a také **svoji** švadleně tak bedlivě, jak by neposlouchala ani žádného velvyslance **e** a posléze zahrnula těmito historkami všechny od svého otce pana krále až po jeho panoše, protože dokud mohla klevetit, nezáleželo jí na tom s kým. Toto nutkání klábosit mělo ale nepříjemný důsledek. Její přílišné důvěrnosti dodávaly kuráž mladíkům ze dvora, aby se jí dvořili i přes její vysoké postavení. Poslouchala nenuceně jejich lichotky a bavilo ji na ně odpovídat. Za každou cenu musela od rána do večera někoho poslouchat nebo s někým štěbetat. Žvanilka, stejně jako její sestra Nedbalka nemrhaly čas přemýšlením nebo rozjímáním, ba ani čtením. Vyhýbaly se také

veškerým domácím pracím, nebavilo je ani vyšívání. Tyto dvě sestry ve své věčné zahálce nerozvíjely ani bystrost svého ducha ani zručnost svých rukou.

Nejmladší ze sester byla úplně jiné povahy. Řídila se neustále svým rozumem. Byla nezvykle pohotová a uměla toho využít. Uměla výborně tančit, zpívat a hrát na rozličné nástroje. Šly jí od ruky všechny drobné ruční práce, kterými se ženy obvykle bavily. Udržovala řád a pořádek v královské domácnosti a svým důvtipem bránila zlým úmyslům malých úředníků, kteří za těch dob rádi okrádali krále.

Tím ale výčet jejích talentů nekončil. Její dobrý úsudek a duchapřítomnost jí pomáhaly ve všelijakých potížích. Tato princeznička díky své bystrosti odhalila nebezpečnou past, kterou ve smlouvě nalíčil jeden velvyslanec, kterou pan král už málem podepsal. Aby potrestal zradu tohoto velvyslance a pána, který jej poslal, změnil král odstavec této smlouvy tak, jak mu poradila jeho dcera a napálil toho, kdo chtěl původně napálit jej. Princezna také odhalila pikle, které kul jeden z králových ministrů a poradila svému otci tak, že jeho pletichy se obrátily proti němu. A tak princezna mnohokrát projevila svou bystrost a duchapřítomnost, že jí lidé začali říkat Šikulka. Král ji miloval nejvíce ze svých dcer a tak moc spoléhal na její dobrý úsudek, že kdyby býval neměl jiné děti nežli ji, býval by odjel bez starostí. O své druhé dvě dcery se ale bál stejnou měrou, jako se o Šikulku strachovat nemusel. A protože se chtěl o svoji rodinu postarat stejně dobře, jako se postaral o všechny své královské povinnosti, učinil jistá opatření.

Nepochybuji, že vy, milá komteso, jež jste znala bájných pověstí, jste zajisté mnohokrát slyšela o kouzelné moci víl. Král, o němž vám vyprávím, byl blízkým přítelem jedné z těchto dovedných žen, a vypravil se ji hledat, aby jí svěřil obavy ohledně svých dcer. „Nemám strach,“ řekl jí král, „že by se mé dvě starší dcery chovaly nepředvídatelně, ale jsou ducha tak mdlého, povahy tak nerozvážné a žijí v takové lhostejnosti, že se obávám, aby se během mé nepřítomnosti nezapletly do nějaké intriky, jen aby se zabavily. Co se týče Šikulky, jsem si jistý její čestností, nicméně se k ní zachovám stejně jako k jejím sestrám, abych dostal své spravedlivosti. A proto, moudrá vílo, žádám tě, bys mi zhotovila tři skleněná vřetánka pro mé dcery. Necht' jsou zhotoveny tak, aby se roztříštily v ten moment, kdy se ta, které patří, prohřeší proti své dobré výchově.“

Jelikož víla byla jedna z nejmocnějších, dala králi tři začarovaná vřetánka, vyrobená pečlivě pro svůj účel, ovšem král se neradoval z rozhodnutí, které učinil. Zavedl princezny do vysoké opuštěné věže a přikázal jim, aby v ní zůstaly zavřené po celou dobu jeho odjezdu, a nikoho k sobě nepouštěly. Poté co propustil všechny poddané, daroval princeznám začarovaná

vřetánka a vysvětil jim jejich moc. Pak políbil princezny na čelo, zamknul dveře věže klíčem, který si strčil do kapsy a odjel.

Možná se, milá paní, obáváte, že by zde princezny mohly zahynout hlady, ale nebylo tomu tak. Na jedno z oken byla připojena kladka s lanem, na jehož konci byl přivázaný košík, který princezny spouštěly z věže každý den. Do košíku jim byly dány zásoby jídla na den, a když ho vytáhly nahoru, skryly lano zase u sebe v komnatě.

Nedbalka a Žvanilka si ve své samotě stýskaly. Nudily se tolik, že to slovy nelze vypovědět, ale musely být trpělivé, protože se bály o svá skleněná vřetánka, která by se mohla rozbít při jakékoli pochybné činnosti.

Šikulka se ale nenudila vůbec. Její jehla a nit ani její hudební nástroje rozhodně nezhálely. A co víc, ministr, který spravoval království, nakázal, aby jí do košíku na jídlo přiložili vždy také dopis s informacemi, co se děje v království a za jeho hranicemi. Král to dovolil, a ministr tuto povinnost pečlivě dodržoval, aby princezny neztratily úplně kontakt se dvorem. Šikulka četla horlivě tyto dopisy a nacházela tak rozptýlení a pobavení. Její sestry to ale vůbec nezajímalo. Prý byly příliš nešťastné, než aby je mohla rozveselit taková drobnost. Zatímco byl otec pryč, dokázala je pobavit přinejmenším hra karet.

A tak žily v neštěstí a spílaly osudu a téměř by byly řekly, že lépe se narodit šťastný než jako králův potomek. Často vysedávaly v oknech věže, aby viděly alespoň co se děje na venkově. Jednoho dne, když byla Šikulka zaměstnána nějakou milou činností ve svém pokoji, její sestry při pohledu z okna uviděly dole u věže ubohou stařenu v roztrhaných hadrech, která bídne hořkovala. S rukama sepnutýma je prosila, aby ji pustily dovnitř, že je jen nešťastná cizinka, která toho ale mnoho ví a zná a že se jim odvděčí s největší věrností. Princezny si vzpomněly na příkaz otce, aby nikoho do věže nepouštěly, ale Nedbalka byla tak omrzelá, že se o sebe musela starat sama a Žvanilka otrávená, že nemá nikoho krom svých sester, s kým by si povídala. A tak touha být učesaná jedné a nadšení, že bude s kým klevetit té druhé, rozhodly za ně a nechaly stařenu vstoupit.

„Myslíš si snad,“ zeptala se Žvanilka své sestry, „že se králův zákaz vztahuje také na lidi jako je tato nešťastnice? Věřím, že bychom jí měly pomoci a nebýt za to trestány.“

„Udělej, jak myslíš, sestro.“ odpověděla jí Nedbalka.

Žvanilce takový souhlas stačil a spustila dolů koš. Žebračka do něj skočila a princezny ji vytáhly nahoru pomocí lana a kladky.

Když se žena zjevila před nimi, špína jejích hadrů jimi otrásla. Nabídlly jí nové oblečení, ale ona namítla, že si je převlékne až další den, a že pro tu chvíli zůstane tak jak je a bude jim sloužit. V tu chvíli vstoupila Šikulka. Byla velmi zaskočená, když spatřila neznámou

ženu se svými sestrami. Ty jí vysvětlily, z jakého důvodu ženě dovolily vstoupit, a když Šikulka poznala, že již není cesty zpět, přijala tuto nerozvážnost s těžkým srdcem.

Nová služka princezen se tedy jala pobíhat po zámku, pod zástěrkou, že jim slouží, zatímco ve skutečnosti zkoumala, co se uvnitř zámku nachází. Neboť, vznešená paní, jak již jistě tušíte, tato žebračka byla ve skutečnosti stejně nebezpečná jako hrabě Ory v klášteře, kam pronikl převlečený za uprchlou abatysi.

Nebudu vás již déle napínat a prozradím vám, že postava zahalená v hadrech byl ve skutečnosti syn mocného krále ze sousedního království. Tento mladý princ byl toho času největším intrikářem. Svého otce pana krále měl v hrsti a ani mu to nedalo moc práce – král byl totiž tak hodný a důvěřivý, že se mu říkalo Hodňousek. Co se prince týče, jelikož byl vychytralý a lstivý, lidé mu říkali Lstimil Podšívka, zkráceně pak jen Lstimil.

Měl mladšího bratra, jehož dobré vlastnosti se přímo rovnali jeho špatným, nicméně přes jejich rozdílnost si byli bratři tak blízcí, až to všechny překvapovalo. Mladší z princů oplýval kromě dobrého charakteru také velmi krásnou tváří a pozoruhodnou elegancí. Proto mu lidé říkali Krasomil. Byl to právě Lstimil, kdo vnuknul královi velvyslanci myšlenku té proradné smlouvy, která se díky Šikulce obrátila proti nim. Lstimil, který už tehdy neměl otce princezen rád, ho nyní přímo nenáviděl. Když se doslechl o opatřeních, která král ustanovil nad svými dcerami, dopřál si tu škodolibou radost přelstít toho starostlivého otce. Pod falešnou záminkou se vypravil na cestu a v přestrojení se dostal k princeznám do věže, jak již víme.

Když zkoumal okolí zámku, povšiml si, že princezny bylo zvenčí snadno slyšet. Rozhodnul se tedy zůstat ve svém přestrojení celý den, pro případ že by princezny křičely, někdo je přišel zachránit a jeho potrestat. Celý den tedy byl v hadrech žebračky a večer, když sestry dojedly, odhodil Lstimil svůj převlek a ukázal se jim v rytířském oděvu ze zlata a drahého kamení. Nebohé princezny se zalekly a hned se rozutekly. Šikulka a Žvanilka, které byly velmi hbité, se rychle dostaly do svých komnat, ale Nedbalku, která stěží zvládala chůzi, princ raz dva dohnal.

Ihned jí padl k nohám, vyznal jí kdo je a řekl jí, že zvěst o její kráse jej dohnala k opuštění milovaného dvora, aby jí nabídl svou lásku a věrnost. Nedbalka byla zprvu příliš zmatená než aby dokázala princovi, stále klečícímu, odpovědět. Ale jak jí neúnavně lichotil a přemlouval, dokonce vášnivě přísahal, že si jo touží okamžitě vzít za manželku, její vrozená unylost jí bránila se s ním dále hádat. Ledabyle mu odvětila, že mu věří a přijímá jeho vyznání. Netrvala na dalších formalitách pro uzavření tohoto sňatku a tak také přišla o své vřetánko. V tu ránu bylo na tisíc kousků.

Žvanilka a Šikulka zažívaly mezitím krušné chvíle. Podařilo se jim dostat do svých pokojů a tam se zamkly. Jejich komnaty od sebe byly vzdálené, a protože se o sebe navzájem bály, strávily bezesnou noc. Na druhý den, zavedl proradný princ Nedbalku do zahradního domku na konci zahrady. Tam mu princezna sdělila, že má strach o své sestry, ačkoliv se spíš bála jim přijít na oči v obavách, že jí budou vyčítat její sňatek. Princ ji ujistil, že se postará, aby jim požehnaly. Po krátké rozmluvě odešel a Nedbalku zamknul, aniž by si toho všimla a vydal se neprodleně hledat princeznu. Nějakou chvíli mu trvalo, než objevil, ve kterých komnatách jsou zamčené. Nakonec Žvanilku prozradila její potřeba mluvit, sama pro sebe si totiž stěžovala. Princ přistoupil ke dveřím do komnaty a zahlédl ji klíčovou dírkou.

Mluvil k ní přes dveře a řekl jí, stejně jako její sestře, že do věže se vetřel jen, aby jí nabídl své srdce a věrnost. Vychvaloval nestoudně její krásu i charakter, a Žvanilka, která sama o sobě rovněž měla vysoké mínění, byla natolik pošetilá, aby mu uvěřila. Odpověděla mu přívalem slov, které nebyly zrovna nezdvořilé. Ta princezna musela mít ale strašlivou potřebu si povídat, že všechno ostatní šlo stranou. I teď, když byla malátná hlady a v komnatě neměla nic k jídlu. Chyběla jí totiž prozíravost, protože byla hrozně líná a nezajímalo ji nic jiného než brebentění. Když jí bylo něčeho třeba, utíkala se k Šikulce, která, jelikož byla stejně tak předvídavá a pracovitá jako její sestry nebyly, měla v komnatě stále nějaký ten marcipán, těstoviny, zavařeniny a nápoje, které sama připravila. Žvanilka, která neměla takové zásoby, byla nakonec přesvědčena hladem a přimluvami, které jí princ švitořil přes dveře, aby svůdníkovi otevřela. Když tak učinila, začal princ zase perfektně hrát svoji roli.

Oba dva se odebrali do královské kuchyně, kde našli všemožné vybrané lahůdky, protože koš s jídlem byl pro princeznu vždy naplněn o něco více, než ve skutečnosti dokázaly sníst. Žvanilku zprvu trápilo, co se stalo s jejími sestrami, ale brzy sama sebe přesvědčila, že jsou určitě v pořádku, zavřené v Šikulčině komnatě, kde jim nic nechybí. Lstimil se snažil ze všech sil, aby se této představě držela a slíbil jí, že se princeznu vydají navečer hledat. To ji upokojilo. Souhlasila, že je potřeba je jít hledat teprve až se nají.

A tak spolu princ a princezna povečeřeli v dobré náladě. Když dojedli, Lstimil ji požádal, aby mu ukázala svoji krásnou komnatu. Vzal princeznu za ruku a ta jej tam dovedla. Když vešli, Lstimil jí znova vyznal své city a jaké výhody by měla, kdyby si jej vzala. Řekl jí, stejně jako Nedbalce, že by měla jeho žádost přijmout hned v ten moment, protože kdyby našli její sestry dříve než by se s ním zasnoubila, jistě by nesouhlasily. Jelikož byl bezesporu nejmocnějším sousedním princem, byl by zajisté vhodným ženichem spíše pro dceru nejstarší nežli pro ni, takže by jejich sezdání, po němž tak toužila, nebylo možné. Žvanilka, se po

mnoha nesmyslných řečech zachovala stejně bláznivě jako její sestra a přijala prince za manžela a ani si nevzpomněla na své skleněné vřetánko, které se v ten moment roztříštilo.

Když se večer vrátila Žvanilka do komnaty spolu s princem, uviděla, že je vřetánko na kusy. Ta podívaná ji zarmoutila. Princ se zeptal na příčinu jejího náhlého smutku. Protože kvůli své touze stále mluvit nedokázala udržet tajemství, vyzradila bláhově Lstimilovi tajemství vřetánek. Princ pocítil škodolibou radost, že takto otec princezen pozná, jak nesprávně se jeho dcery chovaly.

Jelikož Žvanilka už neměla chuť jít své sestry hledat, protože se oprávněně strachovala, že by neschvalovaly její chování, tak se princ nabídl je najít a slíbil, že zapojí všechny své schopnosti, aby z nich vymámil požehnání. Když ji takto ujistil, princezna, která celou noc probděla, spokojeně usnula. Zatímco spala, Lstimil ji zamknul stejně jako Nedbalku.

Není-liž pravda, milá komteso, že byl ten Lstimil člověk velice prohnáný a ty princezny bytůstky zbabělé a neopatrné? Takoví lidé mi dokážou pěkně zvednout žluč, a věřím, že i vám. Ale nic se nebojte, nakonec dostanou, co si zaslouží. Jen moudrá a odvážná Šikulka může zvítězit.

Když proradný princ Žvanilku zamknul, prošel všechny komnaty v zámku jednu po druhé, a protože byly všechny odemčené, usoudil, že ta jediná zamčená, kterou viděl, bude ta, kde se skrývá Šikulka. Svůj stále dokola omílaný projev měl již nacvičený a šel ho odříkat před Šikulčiny dveře, stejně jako předtím jejím sestrám. Ale tato princezna, jelikož nebyla taková naivka jako její sestry, jej poslouchala dlouho, aniž by odpovídala. Nakonec, když naznala, že princi bylo jasné, že se schovává v této komnatě, mu odpověděla, že pokud jsou jeho city k ní natolik silné a upřímné, aby ji o nich přesvědčil, musí odejít do zahrady a zamknout za sebou dveře. Jedině tehdy bude ochotna s ním mluvit skrze okno komnaty, ze kterého je do zahrady vidět.

Na tohle ale Lstimil nechtěl přistoupit a když princezna stále neústupně nechtěla otevřít, netrpělivý zlomyslný princ vyrazil dveře polenem. Za nimi stála Šikulka vyzbrojená kladivem, které bylo zanecháno v její komůrce na šaty. Princezně rozrušením tváře celé zrudly, a přesto že jí oči plály hněvem, Lstimilovi připadala kouzelně krásná. Chtěl jí padnout k nohám, ale ona ustoupila a pevným hlasem prohlásila: „Princi, jestli se ke mně přiblížíte, bacím vás tímto kladivem!“

„Cože, krásná princezno!“ vzkřikl Lstimil svým pokryteckým hlasem. „Mou lásku mi oplácíte nenávistí!“

Znova jí přes celou místnost začal vmlouvat nezkrotnou vášeň, kterou v něm podnítila pověst o její kráse a její nádherné duši. Dodal, že se přestrojil jen proto, aby jí ve vší uctivosti předložil své srdce a nabídl svou ruku a žádal ji, aby prudkosti jeho vášně odpustila ten násilný vpád. Nakonec ji chtěl přesvědčit, jako její sestry, že je v jejím vlastním zájmu, aby si jej co nejdříve vzala za manžela. Řekl také Šikulce, že netuší, kde jsou její sestry, protože ještě neměl čas je hledat, jelikož myslel jen na ni.

Chytrá princezna s předstíranou zjihlostí řekla, že je potřeba vyhledat její sestry, aby s tou záležitostí mohly něco společně podniknout, ale Lstimil prohlásil, že se nemohou vydat hledat princezny, než slíbí, že si ho vezme, protože by se mohly z pozice starších ohradit proti jejich sňatku.

Šikulka oprávněně vzdorovala, došlo jí, že její podezření se touto odpovědí zesílilo. Chvěla se při představě, co se mohlo stát jejím sestrám a rozhodla se pomstít jednou ranou neštěstí, které pravděpodobně postihlo její sestry a čekalo také na ni. Princeznička tedy Lstimilovi řekla, že se svatbou souhlasí, ale že věří, že manželství uzavíraná večer jsou vždy nešťastná a ať tedy přesunou sňatek na zítřejší ráno. Také slíbila, že princeznám nic neřekne a požádala ho, aby jí dal nějaký čas na rozjímání a modlitby. Poté, že ho zavede do komnaty, kde najde skutečně pohodlnou postel a potom se vrátí do svého pokoje, kde se zamkne až do zítřka.

Lstimil nebyl zrovna dvakrát odvážný, a jak viděl Šikulku hrát si s velkým kladivem jako s vějířem, přistoupil na její návrh a vzdálil se, aby jí dopřál čas k rozjímání. Neodešel ani moc daleko a Šikulka už běžela rozestlat postel, která stála nad otvorem vedoucím do stoky, která byla v jedné z komnat. Tato komnata byla stejně čistá jako všechny ostatní, ale tím širokým otvorem se vyhazovaly ven všechny odpadky ze zámku. Šikulka zamaskovala otvor dvěma tenkými hůlkami a připravila lůžko přímo nad nimi. Poté se vrátila do své komnaty. Chvilíčku nato se vrátil Lstimil, princezna ho zavedla k připravenému lůžku a vzdálila se. Princ aniž by se svlékl, se nedočkavě vrhl do postele. Pod jeho vahou se tenké hůlky okamžitě zlomily a on se zřítil do odpadní šachty. Nemohl se ničeho zachytit, a jak padal, narazil si nejednou hlavu a celý se potloukl. Princův pád způsobil velký hluk v šachtě, ostatně nebyla daleko od Šikulčiny komnaty, takže věděla okamžitě, že se její lest povedla a s velkým potěšením si vychutnala svůj úspěch. Její radost byla ještě větší, když slyšela, jak se princ čvachtá ve stoce. Trest si po právu zasloužil a princezna mohla být spokojená.

Ale její radost nebyla natolik velká, aby zapomněla na svoje sestry. Okamžitě se vydala je hledat. Žvanilku našla snadno. Lstimil totiž zanechal klíč, kterým Žvanilku zavřel v pokoji. Šikulka spěšně vstoupila, až ten hluk probudil její sestru, která překvapením

vyskočila. Byla z příchodu Šikulky pořádně zmatená. Šikulka jí povyprávěla, jak se zbavila prohnaneho prince, který je přišel ošálit. Žvanilka zůstala stát jako opařená při této novince. Přes to její klevetění jí to nemyslelo tak dobře a uvěřila všemu, co jí Lstimil napovídal. Na světě se pořád ještě najdou takové naivky. Princezna svou nesmírnou lítost skryla a vydala se s Šikulkou hledat Nedbalku. Prošmejdily všechny komnaty zámku, ale sestra nikde. Konečně Šikulku napadlo, že by mohla třeba být v zahradním domku. Našly ji tam, polomrtvou beznadějí a hlady, protože celý den nic nepozřela. Princezny jí pomohly jak uměly, poté si objasnily, jak to všechno bylo, což Žvanilku a Nedbalku k smrti rozesmutnulo, a pak si šly všechny tři odpočinout.

Oproti tomu Lstimil strávil velmi nepohodlnou noc, a to se nezměnilo ani k ránu. Princ byl ve sklepeních, jejichž celou hrůznost nemohl vidět, jelikož tam nikdy nesvítilo slunce. Nicméně si dal tu práci a nakonec našel východ ze stoky, který vedl do řeky poměrně daleko od zámku. Nakonec ho zaslechli rybáři, kteří lovili na řece a ti dobří lidé ho z ní vytáhli v politováníhodném stavu.

Nechal se převézt na dvůr svého otce, aby si zhojil rány a vyrovnal se s ponížením, které v něm vyvolalo tak silnou nenávist k Šikulce, že nespěchal ani tolik s uzdravením, jako s pomstou.

Šikulka mezitím zažívala smutné chvíle. Počestnosti si vážila více nežli života a strašlivé ponížení jejích sester ji uvrhlo do beznaděje, se kterou se jen stěží vyrovnávala. Ovšem podlomené zdraví princezen, které bylo zaviněno jejich falešnými sňatky, stálo Šikulku mnoho sil a vytrvalosti. Lstimil, který již byl známý jako šikovný podvodník, se po svém posledním dobrodružství rozhodl, že se stane podvodníkem ještě podvodnějším. Netrápila ho již vzpomínka na odpadní šachtu ani pohmožděniny, ale neodbytná myšlenka, že ho někdo přelstil. Tušil, jak to dopadne s jeho dvěma svatbami a protože si nepřál, aby se princeznám ulevilo, nechal pod jejich okna nosit stromy obsypané šťavnatým ovocem. Nedbalka a Žvanilka, které často vyhlížely z oken, si ovoce ihned všimly a zatoužily jej ochutnat. Dotíraly na Šikulku, aby se spustila v koši dolů a nějaké jim natrhala. Protože byla princezna laskavá, chtěla sestřím vyhovět. Nasedla do košíku a přinesla jim ovoce, které s chutí zhlty.

Dalšího dne se objevilo ovoce nové. Princezny znova dostaly chuť a znova žadonily, ale ukrytí pohůnci Lstimila, kteří nebyli dostatečně pohotoví minule, Šikulku tentokráte lapili a odvedli před očima jejích sester, které si zoufalstvím trhaly vlasy.

Pohůnci zavedli Šikulku do sídla na venkově, v němž se Lstimil stále zotavoval. V běsném vzteku zavalil princeznu výhružkami, na které zatvrzele odpovídala s odvahou

hrdinky. Poté, co ji několik dnů držel jako vězenkyni, nechal ji zavést na vrchol vysoké hory, kam dorazil chvíli po ní. Zde jí oznámil, že ji čeká smrt, která pomstí všechny pasti, které na něj nastražila. Pak ten proradný princ se zvráceným potěšením ukázal Šikulce sud, který byl vevnitř plný nožů, břitev a hřebíků, a řekl jí, že aby jeho odplata byla jak se patří ukrutná, bude uvržena do tohoto sudu a v něm shozena z vrcholu skály. Ačkoliv nebyla Šikulka žádná Římanka, nebála se mučení více než Regulus, kterého kdysi potkal stejný osud. Princezna si zachovala svou hrdost a odvalu. To ale Lstimila neohromilo, naopak, rozčílilo ho to ještě mnohem více a jal se její usmrcení urychlovat. Rozlícen, nahnul se nad otvor do sudu, aby se přesvědčil, že byl řádně vybaven všemi smrtonosnými zbraněmi. Když Šikulka viděla, jak je její únosce zabrán zkoumavým pohledem, neváhala, a než se princ vzpamatoval, hbitě jej strčila do sudu a shodila z vršku skály. Poté se dala na útěk a princovi pohůnci se ani nesnažili ji zadržet, když s hrůzou spatřili, jaký strašlivý osud této milé princezně jejich pán připravil. Mimoto, více se obávali o Lstimila a neměli čas na nic jiného než na pokus zastavit sud, který se ale přes veškerou jejich snahu skutálel až k úpatí hory. Prince z něj vytáhli posetého mnoha ranami.

Lstimilova nehoda velmi zarmoutila krále Hodňouska i prince Krasomila. Co se týče obyvatel království, ty to příliš netrápilo. Lstimila neměl nikdo rád, ba co víc, divili se, že princ tak dobromyslný a štedrý jako Krasomil, může natolik milovat svého ničemného staršího bratra. Ale takový dobrák zkrátka Krasomil byl. Měl silné pouto ke své rodině, navíc, Lstimil se k němu choval vychytrale přátelsky, že Krasomil nemohl jinak, než mu oplácet stejnou měrou. Krasomila tedy velice zarmoutilo, když viděl zranění svého bratra, a okamžitě se jal pomáhat mu s jejich léčbou. Přes veškerou péči, nic neulevovalo bolesti Lstimilově, naopak, jeho rány se vždy znova zanítily a on velice dlouho trpěl.

Poté co Šikulka vyvázla ze strašlivého nebezpečí a dostala se zpět na zámek, kde zůstaly její dvě sestry, musela čelit novým obtížím. Obě dvě sestry přivedly na svět syna, což Šikulku velmi znepokojilo. Nicméně nic nemohlo otrást její odvahou. Aby skryla hanbu svých sester, rozhodla se za ně znova riskovat, ačkoliv to bylo velice nebezpečné. Svoji lest dobře promyslela a takto se na ni připravila: převlékla se za muže a děti schovala do truhlic, které opatřila příslušnými otvory, aby měly dostatek vzduchu. Nasedla na koně, naložila tyto dvě truhly spolu s několika dalšími a takto vystrojená přijela do hlavního města v zemi krále Hodňouska, kde pobýval Lstimil.

Když Šikulka přijela do města, spatřila, že cena, kterou nabízí Krasomil za uzdravení svého bratra, přilákala na dvůr šarlatány z celé Evropy. V těchto starých dobách chodilo po světě mnoho netalentovaných intrikánů bez pořádné práce, kteří se vydávali za úctyhodné

muže obdařené nebeskými dary, díky nimž vyléčí každý neduh. Takoví lidé, jejichž jediná dovednost byla mistrně šidit, nacházeli stále důvěru u mnoha lidí. Uměli je totiž okouzlit svým výstředním vzezřením a prapodivnými jmény, která si dávali. Tito samozvaní doktůrci nezůstávali nikdy ve svém rodném městě. Na prosté lidi dělalo dojem, že přicházeli z veliké dálky.

Chytrá princezna o tom velice dobře věděla, a proto si zvolila tajemné jméno Sanácio. Poté dala rozhlásit do všech stran, že rytíř Sanácio přijel do města se svými zázračnými medicínami, které vyléčí každé zranění, i to nejošklivější a nejzanícenější. Brzy na to nechal Krasomil tohoto údajného rytíře předvolat. Šikulka přijela a předstírala toho nejvzdělanějšího doktora světa, odříkala pět či šest vybraných slov, její přestrojení bylo dokonalé. Princezna byla zaskočena krásou a příjemným chováním Krasomilovým, a poté co s ním vedla chvíli řeč ohledně Lstimilových zranění, prohlásila, že musí jít pro láhev kouzelné vody a že prozatím zde ponechá dvě truhly, jež obsahují masti, které zraněný princ potřebuje.

V ten moment domnělý lékař odešel a už se nevracel. Všichni ho netrpělivě vyhlíželi. Když pro něj poslali, zaslechli v Lstimilově komnatě pláč malých dětí. Všechny to velmi překvapilo, protože děti nikde nebyly k vidění. Až když se někdo pořádně zaposlouchal, objevil, že pláč vychází z lékařových truhlic.

Vskutku, byly to Šikulčini synovci. Princezna je před cestou pořádně nakrmila, ale od toho již uběhlo mnoho času a oni měli znova hlad a doprošovali se potravy bolestným pláčem. Když truhlice otevřely, našly v nich ke svému úžasu dva velmi pěkné kloučky. Lstimil ihned vytušil, že se jedná o další Šikulčinu lest. Vzplál strašlivým hněvem a jeho rány se rozšířily natolik, že všichni viděli jeho blízký konec.

Krasomil byl velice zarmoucen, a Lstimil, falešný až do své poslední chvíle, se pokusil využít dobrotu svého bratra. „Měl si mě vždy rád, bratře,“ řekl mu, „a pláčeš nad mým osudem. Nepotřebuji už žádný jiný důkaz o tvém přátelství. Umírám. Ale jestli jsi mě měl opravdu tak rád, slib mi, že splníš, oč tě teď požádám.“

Když Krasomil viděl, jak špatně na tom jeho bratr je, nedokázal mu nic odmítnout. Slíbil mu slavnostní přísahou, že splní, cokoli si bude přát. Jakmile Lstimil vyslechl bratrovu přísahu, políbil ho a řekl: „Umírám smířený, bratře, protože budu pomstěn. To oč tě chce požádat, je totiž, abys jakmile zemřu, požádal Šikulku o ruku. S velikou pravděpodobností tuto vychytralou princeznu za ženu dostaneš a až bude ve tvé moci, vrazíš jí dýku do srdce.“ Krasomil se třásl hrůzou nad těmito slovy. Hořce litoval své bláhové přísahy, ale už se z ní nemohl vymluvit a také nechtěl svoji lítost přiznat bratrovi, který krátce na to vydechl naposledy. Král Hodňousek tím byl velice raněn. Jeho lid naopak zdaleka nelitoval

Lstimilovy smrti. Byl nadšený, že jeho smrt zajistila následnictví trůnu Krasomilovi, který byl všemi milován.

Šikulka, která se šťastně shledala se svými sestrami, se brzy dozvěděla o Lstimilově úmrtí a krátce na to také oznámili princeznám návrat jejich královského otce. Ten se po příjezdu rychle vydal do věže a ihned chtěl po svých dcerách, aby mu předvedly skleněná vřetánka. Nedbalka došla do komnaty pro Šikulčino vřetánko a ukázala jej králi. Poté se mu hluboce uklonila a vřetánko vrátila tam, kde je vzala. Žvanilka předvedla to stejné a poté byla řada na Šikulce, aby donesla ukázat své vřetánko. Ale král, který byl podezřívavý, si přál vidět všechna tři vřetánka pohromadě. Jenomže pouze Šikulka mohla ukázat to své. V tu chvíli se král strašlivě rozhněval na své dvě starší dcery a okamžitě je vyhnal k víle, která mu dala ta tři vřetánka, a požádal ji, aby si je nechala už navždy u sebe a potrestala je tak, jak si zaslouží.

Pro začátek je víla zavedla do galerie svého kouzelného zámku, kde nechala vymalovat nekonečně mnoho obrazů slavných žen, které se proslavily jejich ctností a pilnou prací. Díky vílinu kouzlu byly všechny tyto postavy v pohybu od rána do večera. Ze všech stran byly vidět trofeje a důkazy slávy těchto ctnostných žen. A to bylo prozatím jen malé pokoření pro sestry, které mohly porovnat vítězství těchto hrdinek se svou žalostnou situací, do které je zavedla jejich nešťastná nerozvážnost. Aby je povzbudila, řekla jim víla vážným hlasem, že pokud budou taky tak pracovitě, jako ženy na obrazech, neupadnou v poblouznění, do kterého se zamotaly, ale že zahálka je matkou všech neštěstí a zdrojem všeho neštěstí. Víla také dodala, že aby jim zabránila v opětovném sejítí z cesty a aby nahradily takto ztracený čas, pořádně je zaměstná. A skutečně, zapojila je do těch nejspinavějších a nejpodřadnějších prací. Bez ochrany před sluncem je poslala sbírat hrách a plít plevel do svých zahrad. Nedbalka se nedokázala ubránit zoufalství z takového způsobu života, který se tak lišil od toho, co znala až žalem a vyčerpáním zemřela. Žvanilka, která časem našla způsob úniku z vílina zámku, si při útěku poranila hlavu o strom a na následky tohoto zranění zemřela mezi prostým lidem.

Pro svou dobrou povahu pocítila Šikulka z osudu sester palčivou bolest. Uprostřed všeho toho smutku se navíc dozvěděla, že princ Krasomil nechal požádat o její ruku a král mu jí přislíbil, aniž by jí o tom řekl, neboť v té době nebyla při domlouvání sňatku brána v potaz vzájemná náklonnost páru. Šikulka se při té novince celá zachvěla, oprávněně se bála, aby zášť, kterou k ní choval Lstimil nevníkla také do srdce jeho bratra, který ho měl tak rád. Obávala se, že si ji chce vzít, jen aby ji obětoval za svého bratra. Plná pochybností se šla poradit s moudrou vílou, která pro ni měla tolik uznání, jak málo jej mívala pro její sestry.

Víla nechtěla Šikulce nic prozradit a řekla jí pouze: „Princezno, jste moudrá a obezřetná. Až doposud jste jednala správně díky vaší zásadě „opatrnost je matkou jistoty“. Mějte toto úsloví vždy na paměti a dobře se vám povede i bez mých kouzel.“ Šikulce se nepovedlo z ní vytáhnout nic dalšího a vrátila se do paláce nanejvýš rozrušená.

Pár dní na to si Šikulku vzal velvyslanec zastupující prince a odvezl ji za jejím chotěm v překrásném kočáře. V prvních dvou městech za hranicemi Hodňouskova království ji se vši slávou přivítali a ve třetím se setkala s Krasomilem, který jí na příkaz svého otce vyjel naproti. Všichni byli překvapení, že byl mladý princ tak smutný, z manželství, které si prý sám tak přál. Král mu jeho úděl neulehčil, když jej i přes nevoli poslal princeznu přivítat.

Když ji Krasomil uviděl, byl zaskočen jejím krásným vzhledem. Řekl jí pár hezký slov tak roztržitě, že oba dvory, které znaly princovu eleganci a takt si myslely, že princ z lásky ztratil duchapřítomnost. Celé město se radovalo, ze všech stran zněla hudba a ohňostroje. Po báječné hostině se měli novomanželé konečně odebrat do svých komnat. Šikulka, která měla na paměti úsloví jež jí připomněla víla, měla v hlavě plán. Získala si jednu ze služebných, která měla klíče od královské komnaty, kterou jí připravili, a té poručila, aby jí do komůrky přinesla slámu, měchýř, ovčí krev a střívka ze zvířat, která byla připravena k hostině. Princezna pod falešnou záminkou vklouzla do komnaty a ze slámy, do které strčila střívka a měchýř plný krve utvořila figurínu. Poté jí nastrojila do košilky a nočního čepce. Když figurínu dokončila, připojila se znova ke společnosti a zanedlouho poté zavedli princeznu a jejího chotě do komnaty. Po čase potřebném na toaletu, služebná odnesla louče a vzdálila se. V ten moment Šikulka položila na postel panu ze slámy a ukryla se v rohu komnaty.

Princ poté co dvakrát třikrát hlasitě zavzdychal, vzal svůj meč a protal tělo, které mělo patřit Šikulce. Hned nato ucítil, jak ze všech stran prýští krev a nahmatal tělo bez hnutí. „Co jsem to udělal?“ vykřiknul Krasomil. „Proč? Po tolika mukách! Proč? Poté co jsem se rozhodl dodržet slib, dopustil jsem se zločinu, vzal jsem život krásné princezně, kterou jsem byl zrozen milovat! Okouzila mě od první chvíle, kdy jsem ji spatřil, ale neměl jsem sílu porušit slib, který ode mě bratr posedlý hněvem vymámil lstí! Ach bože! Je vůbec možné trestat ženu za to, že je příliš bystrá? No budiž! Lstimile, vykonal jsem tvou nespravedlivou pomstu, ale nyní pomstím smrt Šikulčinu svojí vlastní smrtí. Ano, krásná princezno, stačí mi k tomu můj meč...“ Při těchto slovech Šikulka uslyšela, že princ, který ve svém záchvatu meč upustil, jej nyní hledal, aby se jím probodl. Nechtěla, aby provedl takovou hloupost, a proto na něj zakřičela: „Princi, já nejsem mrtvá! Z vašeho dobrého srdce jsem cítila vaši lítost a pomocí malé lsti jsem vás ušetřila zločinu.“

A tak Šikulka princovi Krasomilovi odhalila, jak ji předvídavost vedla k vytvoření slaměné figuríny. Princ, celý šťastný, že je princezna naživu, musel obdivovat její obezřetnost za každé situace. Říkal také, že je jí do smrti zavázán neboť mu zabránila ve spáchání zločinu, na který nedokázal hrůzou ani pomyslet. Nechápal, jak mohl tak poklesnout, aby neviděl přišernost těch hrozných slibů, které od něj byly lstí vyžádány.

Nicméně kdyby Šikulka neměla stále na paměti, že opatrnost je matkou jistoty, nebyla by už mezi živými a do hrobu by ji přivedl právě Krasomil a my bychom se mohli jen divit nad pomatenými city tohoto prince. Ať žije obezřetnost a duchapřítomnost! Zachránily tyto novomanžele před strašlivým neštěstím, a přinesly jim osud nejsladší na světě. Jeden k druhému se vždy chovali nadmíru mile a strávili spoustu krásných dní ve slávě a blaženosti, která se dá jen stěží popsat.

A to je, milá paní, podivuhodný příběh o Šikulce. Musím vám přiznat, že jsem jej trošku přikrášlila, a že byl trochu dlouhý. Ale když vyprávíme pohádky, znamená to, že nás čas nikam netlačí, že se snažíme zabavit a že nezbyvá než je trošku natáhnout, jen aby konverzace trvala déle.

Mimoto, zastávám názor, že právě detaily dokreslují tu správnou atmosféru těchto laškovných historek. Může se vám zdát, drahá komteso, že je snadné ten příběh říct ve zkratce. Pokud si to budete přát, klidně vám vylíčím Šikulčina dobrodružství pár slovy. Nicméně tak mi to nevyprávěli, když jsem byla malá. Vyprávění vždy trvalo takovou dobrou hodinu.

Nepochybuji, že víte, jak moc je tato pohádka známá. Ale netuším, jestli víte o tom, co se traduje již odedávna. Říká se, že trubadúři a pěvci z Provensálska vymysleli tento příběh o Šikulce dávno předtím než Abélard a slavný hrabě Thibaut de Champagne psali romány.

Tento druh pohádek v sobě nese dobré morální ponaučení. Správně jste poznamenala, že velmi dobře děláme, že je vyprávíme dětem, abychom je vedli k lásce k dobrým mravům. Netuším, jestli vám když jste byla malá, někdo vyprávěl o Šikulce, ale co se mě týče:

Mnohokrát mi chůva moje
místo bajek o zvířatech
říkala o dobrých mravech
jimiž tato pohádka překypuje

Viděli jsme, jak špatně skončil
princ proradný, kterého úmysly nekalé
zavedl v neštěstí strašlivé.

Viděli jsme samozřejmě
jak dvě hloupé princezny
které v bláhové lenosti trávily své dny
Upadly hanebně
v poblouznění příšerné
Za svou zbabělou slabost dostaly
potrestání rychlé a oprávněné

Stejně jak jsme viděli v této hezké pohádce
špatnost a zloduchy potrestané
stejně tak jsme zřeli postavy mravné
které vyhrávají, slavně převelice
ač nepředvídaných nehod zažili tisíce
Šikulka moudrá a obezřetná
našla Krasomila - ušlechtilého prince
spolu zažili slávu, která je věčná

Ano, tyto pohádky vás hodně zasáhnou
více nežli vlk svojí mocnou tlapou
já jsem si vyprávění užila
a všechny děti jsem něco přiučila

Leč tyto pohádky se budou i velikánům líbit
a jestli chcete, komteso milá
svým talentem toto vyprávění příkrášlit
stará Gálie vás k tomu volá
Račte tedy zapsat do historie její
příběhy naplněné důvtipem zcela
které trubadúři vymysleli

Poučení, jež nesou v sobě
Vyrovná se i bajce Ezopově

Celkově pěkné, stylově vyrovnané – živý, dynamický styl (místy díky krácení)
pokud jde o FPV a slovosled, zvažte, kde je třeba dodržovat pravidlo téma-réma,
zvláště s ohledem na hlasité čtení

opravte si interpunkci (modře) a překlipy

Verše: jsou méně dokonalé, ale s tím se počítalo. Závěrečné dva verše výborně!